

Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Bildirimi

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı

Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Bildirimi

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı

Bir çocuk değişir, Türkiye değişir.

Kurum: Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı

Adres: Baba Nakkaş Sok. No:8 34674 Nakkaştepe / İstanbul

Ülke: Türkiye

İlgili Kişi / Pozisyon: Nurdan Şahin / Genel Müdür

Raporu Hazırlayanlar: Jülide Erdoğan, Devin Bahçeci

Telefon / Faks: 0216 492 32 32 / 0216 492 32 33

E-mail: nurdans@tegv.org

E-mail: julidee@tegv.org, devinb@tegv.org

Web Sitesi: www.tegv.org

Üyelik Tarihi: 03 Ekim 2007

Raporlama Aralığı: Ekim 2007 - Ekim 2009

Rapor Teslim Tarihi: 07 Ekim 2009

İÇİNDEKİLER

GENEL MÜDÜRDEN MEKTUP	5
TÜRKİYE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VAKFI	6
İNSAN HAKLARI	8
ÇALIŞMA STANDARTLARI	11
ÇEVRE	13
YOLSUZLUKLA MÜCADELE	16
EK - 1: TEGV KARBON AYAK İZİ HESAPLAMASI - 2008 YILI	17

Değerli Paydaşlarımız,

Türkiye'nin eğitim alanındaki en yaygın Sivil Toplum Kuruluşu, Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı olarak, kurulduğumuz günden beri, çocukların çocukluklarını güzel yaşamaları ve aydınlık yarınlara hazırlıklı yetişmeleri için çaba sarf ediyoruz.

Bu hedefin bir adımı olarak, Ekim 2007'de Küresel İlkeler Sözleşmesini imzaladık ve herkes için daha güzel ve sürdürülebilir bir dünya çabasına bu yolla da katkı yapmak istedik.

İki yıldır, bu alanda yaptıklarımızı kısaca özetlersek:

- Geniş kapsamlı farkındalık ve iletişim faaliyetlerimiz oldu; öyle ki bu yolla bir paydaşımızın da Küresel İlkeler Sözleşmesini imzalamasına katkı sağladık.
- Her zaman önem verdiğimiz insan hakları konusunda, çocuklarımızın da farkındalığını sağlamak için daha fazla özen gösterdik, çocuk hakları ile ilgili eğitimler düzenledik; mülteci çocuklarımız için, diğer Sivil Toplum Kuruluşları ile birlikte özel çalışmalar yaptık.
- Çalışan hakları konusunda, tüm yasal ve etik değerlere uygun davranıyoruz; bu konudaki gelişmeyi, çalışanların eğitimine önem vererek gösterdik. Büyük çoğunluğunu, ücretsiz sağladığımız eğitimlerle, çalışanlarımızın kişisel ve profesyonel gelişimlerini sağladık.
- Çevre konusunda, gerek çocuklarımızın eğitiminde, gerekse kendi iş süreçlerimizde önemli gelişmeler kaydettik; geri dönüşüm ve yeşil BT uygulamalarına geçtik.
- Çok önemli bir adım daha attık ve 2008 yılı Karbon Ayak İzimizi çıkardık.

Gelecek için hedeflerimiz ise:

- Çocuklarımız için geliştirilen insan, çocuk hakları ve çevre duyarlılığı eğitimlerini arttırarak devam ettirmek,
  - Tüm iş süreçlerinde, mümkün olduğunca çevre dostu uygulamalara öncelik vermek,
  - 2009 yılı Karbon Ayak İzini de çıkardıktan sonra, gelecek için karbon emisyonu azaltım hedefi belirlemek ve gerçekleştirmek,
  - Kurum içi ve dışı farkındalık çalışmalarına devam etmek,
- olarak özetlenebilir.

Tüm çabamız, daha güzel, daha adil ve sürdürülebilir bir dünya için.

Saygılarımızla,

Nurdan Şahin
Genel Müdür

TÜRKİYE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VAKFI

“TEGV, yürüttüğü bu faaliyetler ile yaklaşık 25.000 kişide farkındalık oluşmasına katkıda bulunmuştur.”

23 Ocak 1995 tarihinde kurulmuş olan Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı'nın varoluş nedeni, 7-16 yaş arası ilköğretim çağındaki çocuklara devlet tarafından verilen temel eğitime katkıda bulunmak ve onlara yaşam becerileri kazandırmaktır. TEGV, çocukların Cumhuriyet'in temel ilke ve değerlerine bağlı, akılcı, sağduyulu, özgüven sahibi, düşünen, sorgulayan, yaratıcılığını harekete geçirebilen, barışçı, farklı düşünce ve inançlara saygılı, insan ilişkilerinde cinsiyet, ırk, din, dil farkı gözetmeyen bireyler olarak yetişmeleri için Türkiye'nin dört bir yanında kurduğu etkinlik noktalarında faaliyetlerini sürdürmektedir. 34 ilde, 11 Eğitim Parkı, 55 Öğrenim Birimi ve 18 Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimi ile bugüne kadar 1.200.000'i aşkın çocuğa ulaşıldı.

Faaliyetlerini kurulduğu günden bu yana İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Çocuk Hakları Sözleşmeleri doğrultusunda şekillendiren TEGV, aktivitelerini küresel değerler ile uyumlu hale getirebilmek amacıyla 03 Ekim 2007 tarihinde Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni imzalandı.

Farkındalık ve İletişim Faaliyetleri

TEGV her yıl yaklaşık 170 çalışan, yüzlerce paydaş ve tedarikçi, binlerce bağışçı, 10.000 gönüllü ve 150.000'i aşkın çocuk ile faaliyetlerini yürütmektedir. Bu nedenle Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni imzalanmasının ardından farkındalık faaliyetlerine önem verildi.

- TEGV, Birleşmiş Milletler Dünya Gönüllüler Günü'nü kurulduğu yıllardan bu yana çeşitli aktivitelerle kutlamıştır. 2006 yılından beri ise, çeşitli sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve gönüllülerin katılımı ile düzenlenen panellerle kutlamaktadır. TEGV, 5 Aralık 2007 tarihinde düzenlediği “Dünya Gönüllüler Günü Paneli”nde, Bin Yıl Kalkınma Hedefleri ve Küresel İlkeler konulu sunumlara da yer vererek Küresel İlkeler Sözleşmesine katılımını ilan etti.
- 6 Aralık 2007 tarihinde tüm TEGV personeline Küresel İlkeler Sözleşmesi’nin imzalandığı duyuruldu.
- 27 Şubat 2008 tarihinde düzenlenen paylaşım toplantısında, Küresel İlkeler Sözleşmesi sunumu yapılarak, merkez personel konu ile ilgili daha kapsamlı olarak bilgilendirdi.
- Kurumsal Dergisi’nin Şubat 2008’de yayınlanan sayısında Küresel İlkeler Sözleşmesi’ne katılım ilan edildi ve ilkeler başışçılarımız ve kamuoyu ile paylaşıldı.
- Faaliyetlerini gönüllüleri vasıtasıyla yürüten TEGV, gönüllüleri ile kurumsal gelişmeleri ve faaliyetleri paylaşmak amacıyla Bölgesel Gönüllü Toplantıları düzenlemektedir. 2008 yılında Ankara, İzmir, İstanbul, Samsun, Diyarbakır ve Van’da yapılan Bölgesel Gönüllü Toplantıları’nda Genel Müdür tarafından Küresel İlkeler Sözleşmesi ve Bin Yıl Kalkınma Hedefleri konusunda bilgilendirme yapıldı. Bu 6 bölgesel toplantıya, Türkiye’nin 34 farklı ilinden toplam 3000’e yakın gönüllü katılmıştır.
- 2008 yılında 7500 gönüllüye dağıtılan “Eğitim Gönüllüsü Rehberi”ne Küresel İlkeler Sözleşmesi metni eklendi.
- TEGV’in tüm personelinin katılım gösterdiği 2008 yılı TEGV Ulusal Toplantısı’nda yer alan Küresel İlkeler Sözleşmesi sunumu ve çalıştayı ile tüm çalışanlarda konu hakkında farkındalık yaratılarak, bilgi paylaşımı / deneyimi sağlandı.
- Küresel İlkeler Sözleşmesi kapsamında TEGV Etik Değerleri derlendi. Tüm çalışanların katılımı ile hazırlanan TEGV Etik Değerleri 2008 Temmuz ayında Yönetim Kurulu tarafından onaylandı. TEGV 2008 Ulusal Toplantısı’nda tüm çalışanlara TEGV Etik Değerlerinin onaylandığı duyuruldu. Etik değerler kurumsal derginin Aralık 2008 sayısında ve Ocak 2009 tarihinde TEGV web sitesinde yayınlandı.
- 2009 yılında Ankara, İzmir, İstanbul, Samsun, Diyarbakır ve Van’da yapılan ve yaklaşık 3000 gönüllünün katıldığı Bölgesel Gönüllü Toplantıları’nda Genel Müdür tarafından TEGV Etik Değerleri duyuruldu.
- TEGV 2009 yılı için “Ali ile Ayşe’nin 2023 Ajandası” adı altında bir ajanda hazırladı. Ajanda, başışçılara, paydaşlara ve personele dağıtıldı. Bu ajanda her hafta için çeşitli konularda bilgi ve öneri notları içermektedir. Ajandada İnsan Hakları Günü, Irk Ayrımı ile Mücadele Günü gibi evrensel önem taşıyan günlere vurgu yapıldı. Ajanda içeriği hazırlanırken, ilkeler bilgi ve öneri notlarına yansıtıldı. TEGV 2009 ajandasında konu başlıklarına göre bilgi notlarının dağılımı şu şekildedir: Çevre 18, Enerji Verimliliği 2, Kadın Hakları 6, Katılım / Demokrasi 5, Gençlik 4, İnsan Hakları 2, Çocuk 1, Sağlık 3, Yoksullukla Mücadele 2, Irkçılıkla Mücadele 2, Avrupa Günü 1, Kültür-Sanat 1 adet bilgi notu bulunmaktadır. 2009 TEGV ajandası, 6.760 kişiye ulaştı.
- 25-26 Kasım 2008 tarihinde, KalDer (Kalite Derneği) ve Barcelona Küresel İlkeler Sözleşmesi Merkezi tarafından düzenlenen Progress and Value Workshop’a TEGV de katılım sağladı.
- TEGV tarafından yürütülen farkındalık çalışmalarına bağlı olarak, TEGV Afyonkarahisar Eğitim Parkı’na destek veren Demirayak Şirketler Grubu (Dempas A.Ş.) Haziran 2008’de Küresel İlkeler Sözleşmesi’ni imzaladı.

İNSAN HAKLARI

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, bütün insanların özgür, onur ve hakları yönünden eşit doğduğunun bilincinde faaliyet gösterir. TEGV din, dil, ırk, cinsiyet ayrımı gözetmeden tüm çocuklara ulaşmayı hedefler. TEGV'de, 18 yaşını dolduran ve en az lise mezunu olan herkes gönüllü olabilir. Gönüllülük yapmak isteyen bireylere hiçbir politik, dini, etnik ve cinsiyet temelli ayrım yapılmaz. TEGV, temel değerlerinden biri olarak tüm çalışmalarında İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne ve Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne titizlikle uyar. Farklılıkları toplumun zenginliği olarak kabul eder, farklı düşünce ve inançlara saygı duyar.

Özel hayatın dokunulmazlığının temel insan haklarından biri olduğunun farkında olan Vakıf, çalışanlarının özel hayatına karışmamayı ve çalışanlarına yönelik onur kırıcı davranışlara izin vermemeyi kurumsal olarak prensip edinmiştir.

Teknoloji ve internetin gelişmesiyle kişisel bilgilerin korunması hak temelli bir kapsam oluşturmuştur. Bağışçıların, gönüllülerinin ve eğitim desteği verdiği çocukların kişisel bilgilerini elinde bulunduran TEGV, bilgi sistemi üzerinde 1 milyonu aşan veri kaydına sahiptir. Bu verilerin hiçbirisi, hiçbir surette üçüncü kişiler ve kurumlarla paylaşılmamaktadır. GSM üzerinden bağış yapan 250.000'i aşkın

bağışçının kişisel bilgileri de aynı şekilde korunmaktadır. TEGV tüm paydaşlarının kişisel bilgilerini korumak için gerekli altyapı yatırımlarını yapmış ve çalışanlarını bu yönde bilinçlendirmiştir.

TEGV'deki tüm etkinlikler çocuk hakları ve eğitim hakkı gözetilerek tasarlanmakta ve çocukların kendi potansiyellerini keşfederek yaşam becerilerini geliştirebilecekleri ortamlar yaratılmaktadır.

- Çocuğun merkezde olduğu, yaş uyumlu, katılımı ve paylaşımı özendirici bir etkinlik planlaması ve uygulaması gerçekleştirilmektedir. Etkinlikleri destekleyen tüm materyaller bu anlayışta tasarlanmakta, etkinlik ortamlarımız buna göre organize edilmektedir.
- Çocuklar TEGV'e gönüllü olarak gelmekte ve etkinlikleri gönüllü olarak seçmektedirler.
- Etkinlikler yerel farklılıklar gözetilerek planlanmaktadır.
- Çocukların çok yönlü gelişimleri hedeflenmektedir. Üç temel alanda eğitim programı geliştirilmekle birlikte standart etkinliklerin yanında çeşitliliği artırıcı ve çocukların ilgi gösterdikleri kulüp etkinlikleri de uygulanmaktadır.

- Uygulanan etkinliklerle ilgili olarak çocuklardan sürekli geribildirim alınması esastır.
- Tüm etkinliklerde sosyal sorumluluk, barış, eşitlik, farklılıklara saygı, yaratıcılık ve işbirliği altı çizilen değerlerdir.
- Çocukların araştıran, sorgulayan bireyler olmalarını hedefleyen TEGV, bu anlayışa paralel olarak bilgiye erişim, farklı kaynakların kullanımı gibi konularda yol gösterici olmaktadır.

Türkiye'nin aydınlık geleceği için çalışan TEGV, insan haklarına saygıyı bu geleceğin vazgeçilmez bir parçası olarak görmekte olup, Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni imzaladıktan sonran bu alandaki faaliyetlerini yaygınlaştırarak çalışmalarına hız vermiştir. Aşağıdaki çalışmalar TEGV'in bu alandaki faaliyetlerini özetlemektedir.

Eğitim Reformu Girişimi (ERG)

TEGV, bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmelerini ve Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik gelişmesini sağlayacak eğitim reformu politikaları ve bu yolda farklı paydaşları bir araya getiren katılımcı fikir üretim süreçleri üretmek ve bu alanlarda gösterilen faaliyetlere destek vermek amacıyla aktiviteler yürüten Eğitim Reformu Girişimi'nin paydaşlarından biridir.

ERG koordinasyonunda yürütülen Eğitimde ve Toplumsal Katılımda Cinsiyet Eşitliği çalışmalarına katılan TEGV hazırlanan bildirgeyi 2007 yılında imzaladı.

ERG koordinasyonunda yürütülen Eğitimde Haklar konulu çalışmaya Kasım 2007 yılından beri aktif katılım sağlanmaktadır. Nisan 2009 tarihinde, etkinlik noktalarına Eğitimde Haklar Projesi kapsamında yayınlanan “Eğitimde Haklarım Var” kılavuzu ve rozeti gönderildi.

Mülteci Çocuklara Yönelik Çalışma

TEGV mülteci çocukların topluma entegre olması

ve haklarını öğrenmesi için çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda raporlama aralığında yaklaşık, 250 yabancı uyruklu çocuğumuz Van ve Eskişehir noktalarında etkinliklerimize katıldı. Mülteci çocuklara yönelik çalışmalarımızı daha yaygın şekilde uygulamak için çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

TEGV Van Feyyaz Tokar Eğitim Parkı Dünya Mülteciler Günü'nü, Van Yabancılar Şube Müdürlüğü ve Van'da göçmenlik ve mülteciler alanında faaliyet gösteren çeşitli STK'lar ve kurumlar ile birlikte 2008 ve 2009 yıllarında Haziran ayında yaklaşık 800 mültecinin katılımı ile kutladı.

Dünya Çocuk Hakları Günü

20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü kapsamında, 24 Eylül 2008'de etkinlik noktalarına “Benim Haklarım” ve “Dünya Çocuk Günü” ilanı gönderildi ve 22 Kasım 2008 tarihinde, İstanbul etkinlik noktalarından çocuklarımız ve gönüllülerimiz İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde düzenlenen Çocuk Hakları Şenliği / Forumu'na katılım sağladı.

İnsan hakları savunuculuğu konusunda çalışmaları ile tanınan Uluslararası Af Örgütü'nün Çocuk Hakları Sözleşmesi ve 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü posterleri 34 ilde bulunan 84 etkinlik noktasına gönderildi.

Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi

TEGV, tüm çocukların toplumda eşit olarak var olabilmelerine katkı sağlayabilmek için çocuk hakları üzerine eğitim modelleri üretip yaygınlaştıran Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi (ÇOÇA) ile 2009 yılı Yaz Etkinlikleri kapsamında çocuk hakları konusunda işbirliği yapıldı. Söz konusu işbirliği kapsamında çocuk hakkı temelli “Söz Küçüğün Kutu Oyunu”, etkinlik noktalarına gönderildi, yaz etkinlikleri eğitim programının içeriğine entegre edildi. Bu kapsamda İstanbul'da bulunan etkinlik noktalarından 30 gönüllü ile paylaşım toplantısı yapıldı.

Aynı zamanda ÇOÇA, Avrupa Konseyi tarafından çocuklarla insan hakları eğitimi

konusunda hazırlanmış “Compasito (Pusulacık)” isimli kılavuzun Türkçe’ye çevrilmesi, basılması, dağıtılması ve öğretmenler ve STK’lar arasında yaygınlaştırılması projesini yürütmektedir. Bu proje kapsamında, İstanbul Zeyrek Öğrenim Birimi’nde 2009 yılı Yaz Etkinlikleri kapsamında, ÇOÇA’nın eğitimcileri tarafından 6 hafta boyunca çocuk hakları atölye çalışması sürdürüldü.

İnsanım Bireyim Yurttaşım Eğitim Programı

TEGV etkinlik noktalarında, çocukların hakları konusunda bilinçlenmesi ve çocuklarda yurttaşlık bilincinin gelişmesi amacıyla 2002 yılında geliştirilen “İnsanım Bireyim Yurttaşım (İBY)” adı altında bir eğitim programı uygulanmaktadır. 7 yılda 15.439 çocuğa ulaşılan bu eğitim programı ile çocukların kendilerini ve çevrelerini tanıması, haklarını ve sorumluluklarını öğrenmesi, insan hakları, çevre ve toplumsal ilişkiler vb. konularda farkındalık yaratılması hedeflenmiştir. Ümit Vakfı tarafından yayınlanan “Yurttaş Olmak İçin” kitabı eğitim programında kullanılmaktadır.

Haklarımı Öğreniyorum Etkinliği:

TEGV gezici öğrenim birimleri olan 18 Ateşböceği’nde 2007 yılından beri uygulanan “Haklarımı Öğreniyorum” adlı etkinlik ile 23.645 çocuğa ulaşılmıştır. Bu etkinlik kapsamında:

- Çocukların kendilerini yaratıcı yollarla ifade etmeleri,
- Çocuk hakları ile ilgili farkındalık kazanmaları ve bu hakları koruyup, geliştirmeleri,
- Çocukların benzer ve farklı özelliklerinin farkına varmaları,
- Farklılıkların zenginleştirici özelliğini fark etmeleri hedeflenmektedir

Aynı zamanda, Uluslararası çocuk hakları belgelerini ve bu belgelerde yer alan hakları yorumlama, sahip oldukları hakları öğrenme-farkında olma, her çocuğun sağlıklı ve güvenli bir yaşam sürdürebilmesi için sahip olması gereken haklarını belirtme gibi yetileri kazanılması sağlanmaktadır.

Ayrıca Ateşböcekleri’nde, UNICEF’in çocuk hakları konusunda hazırladığı kitapçık dağıtılarak etkinlikler kapsamında kullanıldı.

Ayın Değeri Çalışması

Etkinlik dönemleri devam ederken, her ay toplumsal ve kişisel gelişim açısından önemli farklı bir değer ele alınmakta ve eğitim parkları ve öğrenim birimlerindeki çocuklara bu yönde çalışmalar yaptırılmaktadır. Ekim 2007 - Haziran 2009 arasında, Küresel İlkeler Sözleşmesi kapsamında hoşgörü, barış, sorumluluk, işbirliği, umut, zamanı etkin değerlendirme, yaratıcılık konuları ele alındı. Ayın Değeri çalışmalarına TEGV bünyesinde eğitim desteği alan tüm çocuklar katılmaktadır.

Okul Çalışmaları

TEGV kendi etkinlik noktalarında uyguladığı eğitim faaliyetlerine ek olarak, okullarda da çeşitli faaliyetler yürütmektedir. “Okul Çalışmaları” adı verilen bu faaliyetlerin 2008 yılında revize edilerek yürütülen pilot uygulamasında çocuklar için geliştirdiğimiz örnek projelerde çevreye ilişkin konular bulunmaktadır. “Okul Çalışmaları” programında, MEB tarafından yayınlanan Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği’nde belirtildiği gibi çocukların toplumsal sorunlara ilişkin projeler geliştirmesi ve uygulaması temel alınmıştır. Bu nedenle proje tabanlı öğretim yöntemi programın yöntemsel açıdan temelini oluşturmuştur. Okulun bir dönemi boyunca devam edecek etkinliklerde çocukların grup halinde kendi belirledikleri konular üzerinde çalışmaları ve ortaya bir ürün koymaları hedeflenmiştir. Çocuklara yol gösterici olması açısından örnek projeler oluşturulmuştur. Bu örnek projelerin içerisinde çocuk hakları ve haklara ilişkin konuları kapsayan projeler yer almaktadır. Bu projeler kapsamında çocuklar konuyla ilgili araştırmalar yapmakta ve bulgularını el ilanları, afişler, sunum, drama gibi yöntemlerle diğer arkadaşları ile paylaşmaktadırlar.

“TEGV; toplumsal cinsiyet eşitliğinin bilincinde faaliyetlerini yürütür. Bu kapsamda ulaşılan kız ve erkek çocuklarının eşit olmasına çalışılır. 2007-2008 Etkinlik Yılında ulaşılan çocukların % 48’i kız, %52’si ise erkek çocuk iken 2008-2009 Etkinlik Yılında %49’u kız, %51’i ise erkek çocuk olarak gerçekleşmiştir.”

ÇALIŞMA STANDARTLARI

“TEGV, çalışanlarına yönelik politik, dini, vicdani, etnik ve cinsel kimlik temelli ayrımların hepsini reddeder, işe alım süreçlerini şeffaflık ve eşitlik prensipleri çerçevesinde yürütür.”

Eylül 2009 tarihi itibarı ile 177 çalışanı olan TEGV, çalışan hak ve özgürlüklerine saygı duyar, çalışanlarına eşit muamele gösterir. Çalışanlarının özlük haklarını gözeterek yasal yükümlülüklerini tam anlamıyla yerine getirir. 4857 Sayılı İş Kanunu, 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 5502 Sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu gibi ilgili kanun ve yönetmelikler doğrultusunda çalışır. Yasal yükümlülük olmamasına rağmen çalışanlarına özel sağlık sigortası ve ferdi kaza sigortası, gönüllülerine ve faaliyetlerden yararlanan çocuklara kaza sigortası sunar.

TEGV'de zorla ve zorunlu olarak işçi çalıştırılması söz konusu olamaz. Çalışanlar kendi istekleri ile iş başvurusu yapan adaylar arasından seçilir ve İş Sözleşmesi çerçevesinde çalışmalarını gerçekleştirirler. Çalışanlar, İş Kanunu

çerçevesinde yasal bildirim süresi doğrultusunda iş akdini bildirimli olarak ya da deneme süresi içinde ayrılmaya karar verirse bildirimsiz olarak fesih edebilir.

Çocuklara eğitim desteği veren Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, çocuk işçiliğine ve emek sömürüsüne kesinlikle karşıdır. Çalışanlarını bu yönde bilinçlendirir. TEGV bünyesinde kuruluşundan bu yana 18 yaş altında hiç kimse çalıştırılmamıştır.

TEGV, çalışanlarına yönelik politik, dini, vicdani, etnik ve cinsel kimlik temelli ayrımların hepsini reddeder, işe alım süreçlerini şeffaflık ve eşitlik prensipleri çerçevesinde yürütür.

TEGV, personel yerleştirilecek pozisyon için gerekli olan eğitime, deneyime, diğer beceri

ve kişisel yetkinliklere sahip adaylara ulaşabilmek için, fırsat eşitliği doğrultusunda, www.tegv.org üzerinden, insan kaynakları siteleri ve gazete ilanları aracılığıyla, kadro ile ilgili mail gruplarına gönderilen iletilerle duyurular yapar. Başvurular arasından yapılan değerlendirmeler sonucunda en uygun adayları görüşme için çağırır. Tüm adayları aynı kriterlerle objektif olarak değerlendirir ve pozisyon için en uygun olan adayı işe alır. TEGV paydaşlarının ya da çalışanların önerdiği kişiler, tüm adaylar için belirlenmiş kriterler üzerinden değerlendirmeye alınır, kesinlikle ayrıcalık tanınmaz. TEGV gönüllüsü olup, boş kadrolar için başvuran, değerlendirmeye alınan ve bugün itibarıyla çalışan 30 kişi mevcuttur. Ancak TEGV'in gönüllüsü olması seçme yerleştirmede tek başına yeterli bir koşul değildir, diğer koşulların da sağlanması gerekir.

TEGV, kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla çalışanlarının çeşitli eğitim faaliyetlerine katılmalarını teşvik eder. TEGV, 2008 yılında personelini 51 adet eğitim / konferansa yönlendirildi. 2008 yılı kişi başı eğitim süresi 10,5 saattir. 2009 yılında ise Ekim ayı itibari 14 eğitim / konferans yönlendirme yaparak kişi başı eğitim süresini 20,1 saate yükselmiştir.

TEGV Personel Yönetmeliği'nin 8. maddesinde yabancı personelin işe alımına yönelik tutumunu net bir şekilde ortaya koyar. İşe alınacak olan personelin T.C. vatandaşı olması veya 4817 Sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun uyarınca Türkiye'de çalışma iznine sahip olması gerekir. Bugüne dek Vakfımızda çalışma izni alarak çalışan yabancı uyruklu 1 personelimiz olmuştur. Yıllara göre kadın erkek çalışan oranları tablosunda da görüleceği gibi TEGV çalışanlarının çoğunluğu kadındır. TEGV işe alım sürecinde cinsiyet ayrımı gözetmez. Sadece çok özel bir çalışma yapan Ateşböceği Gezici Öğrenim Birimleri sorumlularının erkek olması ön koşulu aranmaktadır.

2005-2009 Yılları Arası Cinsiyet Analizi

Yıl	Kadın	Erkek
2009	%70	%30
2008	%70	%30
2007	%71	%29
2006	%71	%29
2005	%73	%27
Genel Ortalama	%71	%29

ÇEVRE

“2008 yılında, TEGV'de bir kişi saatlik faaliyet sonucunda ortalama 0,23 kg karbon emisyonu oluşmuştur. Bu konuda Türkiye ortalaması ise 0.52 kg'dir.”

TEGV çevre-doğa koruma ile ilgili faaliyetleri, eğittiği çocukların sürdürülebilir geleceği için elzem görmektedir. Bu sebeple bir yandan, temel amaçlarından biri olmasa da çevre koruma alanında ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirlikleri kurup ortak faaliyetler yürüten TEGV, diğer bir taraftan da konu ile ilgili eğitim içerikleri gerçekleştirip uygulamaktadır.

Sürdürülebilir bir yaşam anlayışının hayatın her alanında benimsenmesi gerektiğinden hareketle, TEGV personeli, gönüllüsü ve çocukları, kâğıt tüketiminin en aza indirgenmesi, etkinliklerde atık malzemelerin kullanılması ve geri-dönüşümlü malzeme kullanımı konularında teşvik edilmektedir.

Karbon Ayak İzi Projesi

TEGV ilk ilerleme bildirimi çerçevesinde, yaptığı faaliyetlerin karbon maliyetini hesaplamak ve küresel iklim değişikliği kapsamında yarattığı çevre baskısını saptamak amacıyla 2008 yılı faaliyetlerinin karbon ayak izini çıkarmıştır. Bu çalışmanın gerekçelendirmesi, kullanılan metodoloji, çıkan sonuçlar ile bu sonuçların değerlendirmesi EK 1'de bulunmaktadır.

Geri Dönüşüm

TEGV faaliyetlerini 34 ilde ve 84 noktada sürdürmektedir. Genel Merkezde üretilen eğitim kitapları ve yardımcı malzemeler, evraklar, Genel Merkez ile etkinlik noktaları arasında kargo ile gönderilmektedir. Vakıf bünyesinde yoğun bir kargo trafiği yaşanmaktadır. Bu kapsamda bir farkındalık yaşayan TEGV Ocak 2009 yılında çevre ve deniz kirliliği alanında faaliyet gösteren TURMEPA - Deniz Temiz Derneği aracılığı ile MNG Kargo “Poşetler Kutuya, Çocuklar Okula” kampanyasına dahil olmuştur. Bu kampanya dahilinde TEGV Genel Merkez, Eğitim Parkları ve Öğrenim Birimlerine kargo atık kutusu yollanmıştır. Bu kargo atık kutularında 2009 Ocak-Haziran döneminde 150,2 kg kargo poşeti toplandı.

Doğa Entegre Elektronik Atık Geri Dönüşüm Firması ile 2008 yılında yaptığımız çalışmalar sonucunda Vakıf bütününde 2355 kg elektronik atık geri dönüşüme yönlendirildi.

HP'nin uluslararası yürüttüğü Planet Partners (Gezegen Ortakları) programı çerçevesinde merkezde tüketilen tüm kartuş/tonerler geri dönüşüme yönlendirildi. İlk gönderimini 08.01.2009 tarihinde yapmış olan TEGV, toplam 72 adet kartuş ve tonerden oluşan 45 kg'lık bir atığın geri dönüştürülmesini sağladı.

Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği'nin (TAP) Atık Pil Geri Dönüşüm programına dahil olunarak, merkezde atık pil toplama kampanyası 06.08.2008 tarihinde başlatıldı.

TEGV İzmir Çiğli Eğitim Parkı, atık kâğıtlar ile ilgili olarak Baki Holding Özmüşler Firması ile işbirliği yapmaktadır. Periyodik olarak firmaya verilen atık kâğıtlar karşılığında A4 kâğıdı alınmaktadır.

Dünya Çevre Günü 2009

5 Haziran'ın Dünya Çevre Günü olması nedeniyle, Haziran 2009'da hem konu hakkında farkındalık amaçlayan hem çocukların basit uygulamalar yapmalarına fırsat tanıyan bir kısa süreli etkinlik planı yapılarak ve tüm etkinlik noktalarına gönderildi.

2009 Yaz Etkinlikleri

2009 Yaz Etkinlikleri'nde tüm etkinlik noktalarında uygulanan yaz programında çevre temalı etkinlikler bulunmaktadır. Bunlar çeşitli görseller (haberler, fotoğraflar, VCD'ler, çalışma kâğıtları) ile desteklenerek, çocukların çevreleri ve güncel konular hakkında düşünmeleri, tartışmaları, üretmeleri sağlandı.

2009 Yaz Etkinlikleri'nde Turmepa Deniz Temiz Derneği'nin “Sınırsız Mavi” isimli eğitim programı İstanbul etkinlik noktalarında uygulandı. “Sınırsız Mavi” eğitimleri ile insan ve deniz ilişkisinin sürdürülebilir olması ve çocuklarda olumlu yönde davranış değişiklikleri oluşmasının sağlanması için, denizlerin özellikleri, denizde yaşayan canlılar, karalar ve denizler arasındaki etkileşim ve deniz kirliliğini önlemek amacıyla kişilerin üzerine düşen görevler gibi pek çok farklı konuda bilinçlendirici etkinlikler verilmektedir. Yaklaşık 500 çocuk bu programdan faydalandı.

TEGV Poşetleri

TEGV, Ekim 2005 yılından itibaren Migros A.Ş. ile bir işbirliği yürütmekteydi. TEGV'e gelir getiren bu işbirliği çerçevesinde Migros mağazalarında TEGV alışveriş poşetleri satılmaktaydı. TEGV, Küresel İlkeler Sözleşmesine katılım beyanını takiben, naylon poşetlerin doğaya verdiği zararı göz önünde bulundurarak, sağlanan gelirden vazgeçti ve Nisan 2008 tarihinde bu çalışmayı durdurdu. Ekim 2005 - Nisan 2008 tarihleri arasında toplam 528,621 poşet satarak 26,295 TL gelir elde edilmişti.

Yeşil Bilgi Teknolojileri (Green IT)

TEGV Genel Merkez ve Etkinlik Noktalarında kullanılan 1250 PC'nin yaklaşık %40'ı kadar Pentium 3 platformlu PC, bağışlar ve/veya yapılan satın almalar ile daha verimli olan Pentium 4 ve çift çekirdekli işlemcilere geçirildi.

2009 yılı başında Genel Merkez'de ofis kullanımındaki PC'lerden 25 kullanıcı için Laptop kullanımına geçiş ile yıllık yaklaşık 24975 kWh'lik enerji ve 3.446,55 TL'lik maliyet tasarrufu yapıldı.

Vakıf'a yapılan bağışlarda da kabul ve kullanım için monitörlerin LCD olması, PC'ler için ise

minimum Pentium 4 Seviyesinde olması ön şartı aranmakta, bu sayede Energy Star uyumu ve uyku moduna geçebilme özelliği garanti altına alınmaktadır.

2007 yılı başından bu yana yapılan monitör satın alımlarında LCD ekran bir ön şart haline getirildi.

Ulusal Toplantıda tüm saha personeline Green IT başlığında eğitim verilerek, hem kavramsal olarak anlatıldı hem de Vakıf'taki uygulamalar ve daha neler yapabileceğimiz konusunda paylaşımda bulunuldu.

Sarf Malzemeleri

Gizlilik ihtiyacı olan kullanımlar dışında, baskı ortamlarında çift taraf basabilen ve böylece kâğıttan %50'ye kadar tasarruf sağlayan, mürekkep püskürtmeli yazıcılara göre daha az toner tüketen network lazer yazıcı kullanılmaktadır. 16.08.2008 tarihinde, yazıcıların daha verimli kullanımı, daha az kâğıt ve kartuş tüketimi için kullanıcıların dikkati çekilmeye çalışıldı, doküman ve afişlerle yönlendirme yapıldı.

07.08.2009 tarihinden bu yana, daha az kâğıt tüketimine dikkat çekmek amacıyla TEGV kurumsal maillerinde "Sürdürülebilir bir yaşam için lütfen gerekmedikçe bir çıktı almayınız." imzasını kullanmaktadır.

2009 yılında etkinlik noktalarına gönderilen 55 dijital fotoğraf makinesine 2x55 adet şarjlı pil ve şarj aleti gönderilerek alkalın pil tüketimine son verildi.

3 ayda bir yayınlanan TEGV Kurumsal Derginin iç kâğıdı 110 gr'dan 80 gr'a, kapak kâğıdı 160 gr.'dan 110 gr'a ve adedi 20.000'den 11.000'e düşürüldü.

Sahaya gönderilen malzemelerin paketlenmesi, kullanılmış mukavva kutular ile yapılarak her gönderimde yeni kutu ihtiyacının önüne geçildi.

Tasarruflu ampul kullanımına geçiş için çalışmalara başlanmıştır.

Düşler Atölyesi Projesi

TEGV, 6 yıldan beri Uluslararası Gençlik Vakfı ve Nokia ile işbirliği çerçevesinde, çocuklarda sanatsal becerilerin artması ve sanat yoluyla yaratıcılık gibi yaşam becerilerinin gelişmesi amacıyla Düşler Atölyesi Projesi'ni yürütmektedir. Proje kapsamında, Düşler Atölyesi eğitim etkinliklerine katılan çocuklar, plastik sanatlar yoluyla kazandıkları becerilerini her yıl bir tema çerçevesinde yapılan sergi ile toplumla paylaşıyorlar. Bu çerçevede, 2008 yılında tema, küçük yaşlarda geri dönüşüm bilincini yaratmak ve toplumun dikkatini çekmek amacı ile "küresel ısınma" olarak seçildi. Serginin teması Düşler Atölyesi'ne katılan çocukların bir gün boyunca ne kadar atık tükettiklerinden hareketle oluşturuldu. Bu ana tema çerçevesinde çocuklar toplanan atıkları sanat ürününe dönüştürerek hayati önem taşıyan bu konuya dikkat çektiler. Dönüştüren Düşler olarak adı ile sergilenen çalışmalar 22 Ağustos - 27 Ekim tarihleri arasında İstanbul Atatürk Havalimanı dış hatlar terminali giden yolcu bölümünde izleyicileri ile buluştu. Düşler Atölyesi sergi alanı, sergi, süresince ücretsiz olarak TAV tarafından tahsis edildi. Bu etkinlik, 21 etkinlik noktasından 2'şer çocuk grubu ile toplamda 1000 çocuğun katılımıyla gerçekleştirildi. Sergi için toplam 450 çalışma elimize ulaştı ve sergi alanındaki durum doğrultusunda 65 çalışma Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali'nde sergilendi ve toplumun küresel ısınma ve atık-geri dönüşüm konuları hakkında farkındalık yaratıldı.

Birikim Projesi

TEGV 2002 yılından beri Citibank desteği ile çocuklarda birikim alışkanlıklarının gelişmesi ve çocukların tutumluluk faaliyetleri hakkında bilinçlendirilmesi amacıyla Birikim Projesi'ni yürütmektedir. Bu kapsamda, Citibank ile beraber 08 Kasım 2008 tarihinde, Citibank Gönüllüler Günü kapsamında bir çevre etkinliği gerçekleştirildi. Bu etkinliğe 200 Citibank, 50 TEGV gönüllüsü ve yaklaşık 300 çocuk katılım sağladı. Gönüllü ve çocuklar bir araya gelerek "atık materyallerden" atık kutusu tasarladılar ve çevre esnaflara kullanmaları için dağıttılar.

Ateşböcekleri Gezici Öğrenim Birimi

TEGV “Haklarımı Öğreniyorum” projesine ek olarak, Ateşböcekleri’nde “Genç Çevreciler” adlı çocukların çevre ve doğa koruma konularında bilinçlenmelerini sağlamak amacıyla bir etkinlik yürütmektedir. Bu çevre etkinliğe 39.331 çocuk katılmıştır. “Genç Çevreciler” etkinliği kapsamında yapılan çalışmalar ile;

- Çocuklarda çevre ile ilgili duyarlılık yaratmak;
- Çevre sorunları konusunda farkındalıklarını artırmak;
- Tüm dünyada etkileri hissedilen ve iklim sistemlerinde değişikliklere yol açan küresel ısınma ile ilgili çocukların farkındalıklarını artırmak, duyarlılık yaratmak, bilgi sahibi olmalarını, birey olarak sorumluluk duymalarını ve önlem almalarını sağlamak; amaçlanmaktadır.

Okul Çalışmaları

İnsan Hakları bölümünde de belirtildiği gibi TEGV okul çalışmaları faaliyetleri düzenlemektedir. Revize edilen okul çalışmaları pilot uygulamasında çocuklar için geliştirdiğimiz örnek projelerde çevreye ilişkin konular bulunmaktadır. Okul Çalışmaları programında, MEB'in yayınladığı Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde belirtildiği gibi çocukların toplumsal sorunlara ilişkin projeler geliştirmesi ve uygulaması temel alınmıştır. Bu nedenle proje tabanlı öğretim yöntemi programın yöntemsel açıdan temelini oluşturmuştur. Okulun bir dönemi boyunca devam edecek etkinliklerde çocukların grup halinde kendi belirledikleri konular üzerinde çalışmaları ve ortaya bir ürün koymaları hedeflenmiştir. Çocuklara yol gösterici olması açısından örnek projeler oluşturulmuştur. Bu örnek projelerin içerisinde; “geri dönüşüm”, “küresel ısınma”, “nesli tükenen hayvanlar” ve “ışık kirliliği” gibi çevreye ilişkin konuları kapsayan projeler yer almaktadır. Bu projeler kapsamında çocuklar konuyla ilgili araştırmalar yapmakta, bulgularını el ilanları, afişler, sunum, drama gibi yöntemlerle diğer arkadaşları ile paylaşmaktadırlar.

Uluslararası First Lego Lig Projesi

Uluslararası First Lego Lig projesinin 2008 teması “Climate Connections” - “İklim Zirvesi” idi. 10 Eğitim Parkından 11 ekiple katılım sağlandı (88 çocuk, 22 gönüllü) ve projeler üretildi. 6 ayrı kategoride ödül alındı.

FLL 2008 Projesi kapsamında robot çalışmaları için 11 ekibin proje boyunca ortalama 3500 pil kullanımı gerekecekti (FLL'in yayınladığı bilgilere dayanarak). Önceki yıllarda yapıldığı gibi, şarjlı pil kullanılarak (toplam 88 adet), hem ekonomik hem de çevreye duyarlı bir çözüm sağlanmış oldu.

Aktiviteler

Eylül - Kasım 2008 tarih aralığında Bosch Çevre Nasreddin Hoca Tiyatrosu, 6 Eğitim Parkı'nda oyunu sergileyerek çevre konusunda 1.500 çocuğumuzda farkındalık yaratıldı.

Mart 2009 tarihinde İstanbul'da düzenlenen 5. Dünya Su Forumu / Global Çocuk Su Köyü'ne İstanbul etkinlik noktalarından çocuklar ve gönüllüler katıldı.

5 Haziran Dünya Çevre Günü nedeniyle, 2009 yılında OTI Holding işbirliğiyle Antalya TEGV Suna-İnan Kırac Eğitim Parkı'nda Dünya Çevre Günü kutlamaları kapsamında "Yaşanabilir ve Yeşil Bir Dünya için El Ele" etkinliği düzenlendi.

EK-1:

TEGV KARBON AYAK İZİ HESAPLAMASI 2008 Yılı

1. GİRİŞ

Birleşmiş Milletler 2007 - 2008 İnsani Kalkınma Raporu'nda belirtildiği gibi; "İklim değişikliği artık bilimsel olarak temellendirilmiş bir gerçek. Sera gazları emisyonlarının tam etkisini tahmin etmek kolay değil ve sorunun potansiyelini tespit etme konusunda bilimsel olarak halen birçok belirsizlik var. Fakat iklim değişikliğinin beraberinde çok büyük risklere ve felaketlere yol açabileceğini biliyoruz".¹ Giderek artan karbon emisyonunun ve sera gazı etkilerinin sadece iklimleri değil, insani kalkınmayı da olumsuz etkileyeceği ve birçok insanın hayatına geri dönülmez zararlar verebileceği günümüzde en çok tartışılan konuların başında geliyor.

İklim değişikliğinin en önemli kaynaklarından biri, sera etkisi yaratan gazlar ve bunların başında da karbondioksit gazı geliyor. Günlük hayatta yaptığımız hemen hemen her faaliyetin (elektrik, doğal gaz, kömür vb. tüketimi, otomobil, otobüs, tren, uçak kullanımı, yemek ve beslenme alışkanlıkları vb.) sonucu olarak karbondioksit emisyonu ortaya çıkıyor. Karbondioksit emisyonlarını azaltmak ve çevre üzerinde kurulan baskıyı en düşük seviyeye indirmek, iklim değişikliği ile mücadele çerçevesinde yapılması gereken bir ihtiyaç olarak önümüzde durmaktadır. Bu çerçevede, iklim değişikliği ile mücadele yolunda gerekli bireysel / kurumsal önlemleri almak için ilk adım olarak Karbon Ayak İzi hesabının yapılması öngörülmektedir. Karbon Ayak İzi, üretilen sera gazı miktarı açısından insan faaliyetlerinin çevreye verdiği zararın birim karbondioksit cinsinden ölçüsüdür.²

Tüm bu veriler ışığında, faaliyetleri ile insani kalkınmaya hizmet eden bir sivil toplum kuruluşu

olarak Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) giderek artan sera gazı etkisinin önemini farkındadır. TEGV, Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni (KİS) imzalamış bir kurum olarak çevre ve sürdürülebilirlik alanındaki faaliyetlerini daha bilinçli bir biçimde yapmak gayretindedir. TEGV, Ekim 2007 tarihinde Küresel ilkeler Sözleşmesi'ni imzaladıktan sonra iklim değişikliği ile mücadele edebilmek, faaliyetlerinden kaynaklanan karbon emisyonunu kademeli olarak azaltmak üzere 2008 yılının Karbon Ayak İzi'ni hesaplamıştır.

Karbon Ayak İzi hesaplama çalışmaları çerçevesinde yapılan faaliyetler, oluşan öneriler ve sonuçlar aşağıdaki başlıklar kapsamında ele alınacaktır.

● Varsayımlar

● Hesaplama

● Değerlendirme

2. VARSAYIMLAR

Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı, Genel Merkez bünyesinde koordine ettiği faaliyetlerini Etkinlik Noktaları'nda hedef kitleye ulaştırmaktadır. Bu nedenle 2008 yılı karbon emisyonu kantitatif analizleri Genel Merkez ve Etkinlik Noktaları için ayrı ayrı yapıldı. Analiz yapılırken, Genel Merkez ve Etkinlik Noktaları'nın hangi faaliyetlerde karbon emisyonu yaptığı sorusunun cevabı arandı. Bu kapsamda; Elektrik Tüketimi, Isınma, Araç Kullanımı, Uçak Seyahatleri emisyon yapılan alanlar olarak belirlendi.

¹ İnsani Kalkınma Raporu 2007-2008 İklim Değişikliği İle Mücadele: Bölünmüş Dünyada İnsan Dayanışması. Sy.1

² www.karbonayakizi.com

- Araç kullanımında, vakıf arabaları ve taksiler ayrı ayrı hesaplandı.
- ✓ 2008 yılında Vakıf arabaları için alınan benzin / motorin miktarları litre cinsinden hesaplandı.
- ✓ Taksi kullanımı sırasında benzin tüketimi bilgisini elde etmek mümkün olmadığından hesaplama, taksi fişleri üzerinden yapıldı. 2008 yılında Vakıf adına kullanılan taksi fişlerinin adetleri ve toplamda yapılan harcamaların dökümü alındı. Taksilerin açılış tarifi olarak belirlenen 2.- TL tutar ile toplam taksi kullanım sayısı çarpılarak toplam taksi giderinden düşüldü. İstanbul'da taksi tarifi kilometre başına 1.5 TL olduğundan kalan tutar 1.5'e bölünerek kat edilen mesafe km cinsinden hesaplandı. Her seferinde binilen araç modeli farklı olduğundan Vakıf Merkezi'nin kullandığı taksi durağında yoğunlukta olan ve 100 km'de ortalama 7,7 litre benzin tüketen bir model dikkate alınarak Vakfın taksi kullanımı vasıtası ile tükettiği benzin, litre cinsinden hesaplandı.
- ✓ Ateşböceği Gezici Öğretim Birimleri'nde (AB), çekici hizmeti mümkün olduğunca yerelden tedarik edildiğinden, standart bir çekici araç modelinden söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle, Türkiye'de kullanılan en yaygın TIR markası dikkate alınarak 2008 yılı boyunca tüm Ateşböcekleri'ni çektiği varsayımı yapılmıştır. Bu marka çekiciler ilgili bayiden alınan veriye göre 100 km'de ortalama 33 litre mazot tüketmektedirler.
- Elektrik tüketimi, Aralık 2007 ile Aralık 2008 aylarına ait elektrik faturaları arasındaki toplam kwh farkları göz önünde bulundurularak hesaplandı.
- Isınma giderlerinde, Doğalgaz kullanımında Aralık 2007 ile Aralık 2008 aylarına ait faturalardaki toplam kullanılan m³ farkı; kömür ve fuel oil harcamalarında ise 2008 yılı içinde yapılan satın almaların kg tutarları dikkate alındı.

- Uçak kullanımı; 2008 yılında uçak seyahatlerinin dökümü, gidilen yönle göre ayrıştırıldı. Uçuşların büyük çoğunluğu koordinasyon ve yönetim temelli faaliyetlere dayandığından, uçuşlar ile ilgili sonuçlar Vakıf Genel Merkezi emisyonuna yansıtıldı. Belirtilen yöndeki uçuşların, kişi başına düşen tek yön karbon emisyonları hesaplandı.

Bir sivil toplum kuruluşu olarak TEGV, faaliyetlerini bağışçıların destekleriyle yürütmektedir. Bu çerçevede, bağış yöntemlerinden biri de etkinlik noktalarının sahiplenilmesidir. Bu sahiplenmeler bazen nakdi destek şeklinde olabildiği gibi bazen de yer, mekân veya aynı katkılar şeklinde de gerçekleşebilmektedir. Bu sebeple birçok etkinlik noktası, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının bünyesinde sağlanan mekânlarda faaliyet göstermekte olup, bazılarının elektrik ve ısınma giderleri çeşitli kamu kurum ve kuruluşları tarafından karşılanmaktadır. Yerel destek kapsamında elektrik, ısınma giderleri başka kurumlar tarafından ödenen Eğitim Parkı ve Öğretim Birimlerinin elektrik, ısınma sarfiyat verilerini derlemek mümkün olamamaktadır. Bu nedenle toplanan veriler doğrultusunda, hesaplanan ortalama elektrik, ısınma tüketimleri veri toplanamayan etkinlik noktaları için kullanılmıştır.

3. HESAPLAMA

Genel Merkez ve Etkinlik Noktalarının tüketim verilerine bağlı olarak karbon emisyonu ve sebep olduğu çevresel baskı sayısal olarak hesaplandı. (Bk. Tablo 1 ve Tablo 2)

3.1. Özet - Toplam Emisyon

Çalışmanın sonuçları, TEGV'in faaliyetleri nedeniyle 2008 yılında yayılan toplam karbondioksit miktarının 1.660 ton olduğunu göstermektedir. Bu emisyonun Genel Merkez - Etkinlik Noktaları ayırımına ve tüketim kalemlerine göre dağılımı Tablo 3, Tablo 4, Şekil 1 ve Şekil 2' de detaylı olarak belirtilmiştir.

Genel Merkez 201, Eğitim Parkları 573, Öğretim Birimleri 779, Ateşböcekleri 107 ton karbon emisyonu gerçekleştirmiştir.

TEGV faaliyetleri içerisinde ısınmanın %58'lik pay ile en çok emisyonu sahip kalem olduğu görülmektedir. Arkasından yaklaşık %31 emisyon payı ile elektrik kalemi gelmektedir.

3.2. Genel Merkez

Genel Merkezin 2008 yılında yaptığı harcama kalemleri ve bu harcama kalemlerinin sonucu olarak doğan karbon emisyon miktarları Tablo 1'de gösterilmiştir.

Bu bağlamda Vakıf Genel Merkezi 2008 yılında toplam 201 ton karbon salınımı yapmıştır. Bu salınımın oransal dağılımı Şekil 3'de belirtilmiştir.

- Vakıf faaliyetlerinin koordinasyonu dâhilinde yapılan saha/merkez ziyaretleri vb. faaliyetler için yapılan uçuşlar emisyon toplamının %50'sine denk gelmektedir.
- Emisyon bakımından en yüksek ikinci payın %23 ile elektrik tüketimine ait olduğu görülmektedir.
- Vakıf arabaları ile taksi kullanımından oluşan emisyon oranı %18'dir.
- En düşük pay ise %9 oranıyla ısınma kalemine aittir.

3.3. TEGV Etkinlik Noktaları

3.3.1. Eğitim Parkları

11 Eğitim Parkının emisyonları incelenirken, elektrik ve ısınma giderlerine bakılmıştır. Ayrıca vakıf araçları bulunan parklarda araçlar da hesaplamada göz önünde bulundurulmuştur. Bu bilgiler ışığında Eğitim Parkları'nda emisyon kaynağı olan harcama kalemleri ve bu kalemlerin sonucu olarak doğan toplam emisyon miktarı yaklaşık 573 tondur. (Bk. Tablo 1 ve Şekil 4)

Eğitim Parkları'nda %47 oranında ısınma, %46 oranında elektrik tüketimi, %7 araç kullanımı nedeni ile karbon emisyonu oluşmuştur.

3.3.2. Öğrenim Birimleri

Öğrenim Birimi'nde karbon emisyonu incelenmiş, bu birimlere dair elektrik ve ısınma faaliyetlerinin verileri çıkarılmıştır. Öğrenim Birimleri'nin 2008 yılında yaptığı toplam karbon emisyonu yaklaşık 779 tondur.

(Bk. Tablo 1)

Bu emisyonun tüketim kalemlerine göre dağılımını gösteren Şekil 5'de görüldüğü üzere, Öğrenim Birimleri'nde karbondioksit emisyonu en yüksek olan kalem %87 ile ısınmadır. Elektrik tüketimi ise toplam emisyonun %13'üne karşılık gelmektedir.

3.3.3. Ateşböcekleri Gezici Öğrenim Birimi

Ateşböcekleri'nde 2008 yılında yaptığı toplam karbon emisyonu yaklaşık 107 tondur. Karbon emisyonunun %94'ü elektrik tüketiminden kaynaklanmaktadır. Geriye kalan %6 ise çekici kullanımından kaynaklanmaktadır. 18 Ateşböceği 2008 yılında toplam 6.430 km yol gitmiştir.

(Bk. Tablo 1 ve Şekil 6)

3.4. Bir Kişi-Saatlik Emisyon

TEGV'de, bir kişinin 1 saatlik faaliyetinin ortalama karbon emisyonunu hesaplanırken, öncelikle Merkez - Etkinlik Noktaları ayrımı yapıldı. Bu ayrımın temel sebebi, merkezde yapılan faaliyetlerin sadece personel ile yürütülüyor olmasıdır. Etkinlik Noktalarında personelin yanı sıra çocuk ve gönüllülerin yürüttüğü faaliyetler bulunmaktadır.

Böylece, yapılan hesaplamalar sonucunda, TEGV'de bir kişinin 1 saatlik faaliyeti sonucunda ortalama 0,23 kg karbon emisyonu oluştuğu görülmektedir. Bu hesaplamalar aşağıda ayrıntılı bir biçimde ifade edilmiştir.

3.4.1. Merkez Faaliyetleri

TEGV'in İstanbul'da bulunan merkezinde 2008 yılında 51 personel faaliyet göstermiştir. Merkez personel 2008 yılında günde 8 saatten toplam 251 gün çalışmıştır. Merkez'in 2008 yılında toplam yarattığı emisyon ise 201 tondur. Bu veriler ışığında TEGV Genel Merkez'de yapılan her 1 saatlik faaliyet sonucu, kişi başı ortalama 1.96 kg emisyon yapılmaktadır. (Bk. Tablo 5)

3.4.2. Saha Faaliyetleri

TEGV Saha Faaliyetleri toplam 228 personel tarafından yürütülmektedir. Bunlara ek olarak, TEGV'de yaklaşık 150.000 çocuk ile beraber 416.886 çocuk etkinlik sayısı gerçekleşmiştir. Her çocuk etkinlik 16 saatlik bir eğitimi kapsamaktadır. Ayrıca, 22.325 etkinlik gerçekleşmiştir, etkinlikler EP ve ÖB'lerde 16 saat iken Ateşböcekleri'nde 6 ve 12 saat sürmektedir. (Bk. Tablo 5)

Bu veriler ışığında, Eğitim Parkları'nda 1 saatlik faaliyet sonucunda kişi başı 0,18 kg, Öğrenim Birimleri'nde 0,23 kg, Ateşböcekleri'nde ise 0,15 kg karbon emisyonu ortaya çıkmaktadır. Saha ortalaması 0,20 kg CO₂ / 1 saatlik faaliyettir. (Bk. Tablo 5)

4. DEĞERLENDİRME

TEGV'in 2008 yılı karbon ayak izi sonuçlarını değerlendirirken, TEGV'in geçmiş yıllardaki karbon ayak izi verileri hesaplanmadığından kurum içi karşılaştırma, benzer faaliyet yapan bir kurumun karbon ayak izi verilerine ulaşılamadığından kurumlar arası karşılaştırma yapılamadı. Türkiye ve TEGV karbon emisyonu hesaplamalarında farklılıklar olmasına rağmen TEGV'in büyük resimdeki yerini görebilmek adına Türkiye'de yaşayan bireylerin 2008 yılındaki bir saatlik karbon maliyeti aşağıda belirtilen yaklaşımla hesaplanarak referans noktası olarak alındı.

- Türkiye, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne taraf olan her ülke gibi yer yıl, Ulusal Envanter Raporu için Ulusal Envanter Teslimi yapmaktadır. Her ülke her yıl yaptığı bu teslimde iki yıl öncenin rakamlarını iletmektedir. Türkiye, 1990-2007 yılları arasındaki emisyon bilgilerini kapsayan Ulusal Envanter Teslimi'ni Nisan 2009'da yapmıştır. Bu teslimde göre, Türkiye'nin 2007 yılı toplam karbon eşdeğer emisyonu (Sera Gazı etkisi yaratan tüm gazların dâhil edildiği, ayrıca alan kullanımı ve alan kullanımı/ ormanlaşma değişiminin de eklendiği, bir ülkenin iklim değişikliği üzerindeki etkilerini tüm etmenleri ile ele alan, yani ülkenin karbon ayak izini ortaya koyan rakam), 296.363 Gg'dır (1 Gg = 1000 ton).³

- 2004 yılından beri Türkiye'nin emisyonu yıllık ortalama %9,7 oranında artmaktadır. Bu yıllık artış çerçevesinde Türkiye'nin 2008 yılı emisyonunun 325.128 Gg olacağı varsayımı yapılmıştır.

Türkiye'nin 2007 Yılı Emisyonu (Gg cinsinden)	296.363
--	---------

Türkiye'nin 2008 Yılı Tahmini Emisyonu (Gg cinsinden)	325.128
---	---------

2008 Yılı Ülke Nüfusu ⁴	71.517.100
------------------------------------	------------

2008 yılındaki toplam saat	8.784
----------------------------	-------

Kişi başı saatlik karbon maliyeti (Kg cinsinden)	0,52
---	------

“2008 yılında Türkiye’de kişi başına bir saatte ortalama 0,52 kg karbon ayak izi bırakılırken, TEGV’de kişi başına bir saatlik faaliyet sonucunda ortalama 0.23 kg karbon ayak izi oluşmuştur.”

³ http://unfccc.int/national_reports/annex_i_ghg_inventories/national_inventories_submissions/items/4771.php

⁴ Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni - 26 Ocak 2009

Tablo 1
TEGV Karbon Emisyon

	Tüketim Kalemi	Tüketim Miktarı	Karbon Emisyonu (ton)	%
GENEL MERKEZ	Elektrik	78.506 kwh	46	23
	Isınma			9
	Doğalgaz	8.478 metreküp	19	9
	Araç Kullanımı			18
	Vakıf Araçları	11.718,59 lt benzin	27	14
		2.047,16 lt motorin	6	3
	Taksi Kullanımı	1.6791,88 km	3	1
	Uçak Kullanımı		100	50
	TOPLAM		201	100
EĞİTİM PARKLARI	Elektrik	448.145 kwh	262	46
	Isınma			47
	Doğalgaz	56.735 metreküp	124	22
	Fuel Oil	46.800 kg	147	25
	Araç Kullanımı			7
	Vakıf Araçları	875,59 lt benzin	2	0.3
		13.872,91lt motorin	38	7
	TOPLAM		573	100
ÖĞRENİM BİRİMLERİ	Elektrik	178.629 kwh	104	13
	Isınma			87
	Doğalgaz	10.880 metreküp	23	3
	Fuel Oil	38.000 kg	120	16
	Kömür	179.400 kg	526	67
	LPG	3928 litre	6	1
	TOPLAM		779	100
ATEŞBÖCEKLERİ	Elektrik	172.800 kwh	101	94
	Çekici	2.121,90 lt motorin	6	6
	TOPLAM		107	100
	GENEL TOPLAM		1.660	100

Tablo 2
Karbon Dönüşüm Şeması

Birim	Birim Başına Ortaya Çıkan Karbon Emisyonu (kg)
<i>Elektrik</i>	
1 kwh Elektrik	0,5839 ⁵
<i>Isınma</i>	
1 m3 Doğalgaz	2,1857 ⁶
1 kg Kömür	2,93 ⁷
1kg Fuel Oil	3,15 ⁸
1 lt LPG	1.69 ⁹
<i>Araç Kullanımı</i>	
1 lt Benzin	2,331 ¹⁰
1 lt Motorin	2,772 ¹¹

5 www.karbonayakizi.com sitesindeki verilerden yararlanılarak hesaplanmıştır. Rakam Türkiye'de 1 kwh elektrik üretimi sonucu ortaya çıkan emisyonu vermektedir.

6 www.powernaturally.org

7 en.wikipedia.org/wiki/Coal

8 <http://numero57.net/?p=255>

9 <http://dkacoolmob.org/carboncalc/>

10 <http://numero57.net/?p=255>

11 <http://numero57.net/?p=255>

Tablo 3
TEGV Karbon Emisyonu - Özet

Genel Merkez Etkinlik Noktaları CO2 Dağılım (ton)		Yüzde (%)
Genel Merkez	201	12
Eğitim Parkları	573	39
Öğrenim Birimleri	779	54
Ateşböcekleri	107	7
Etkinlik Noktaları	1.459	88
TOPLAM	1.660	100

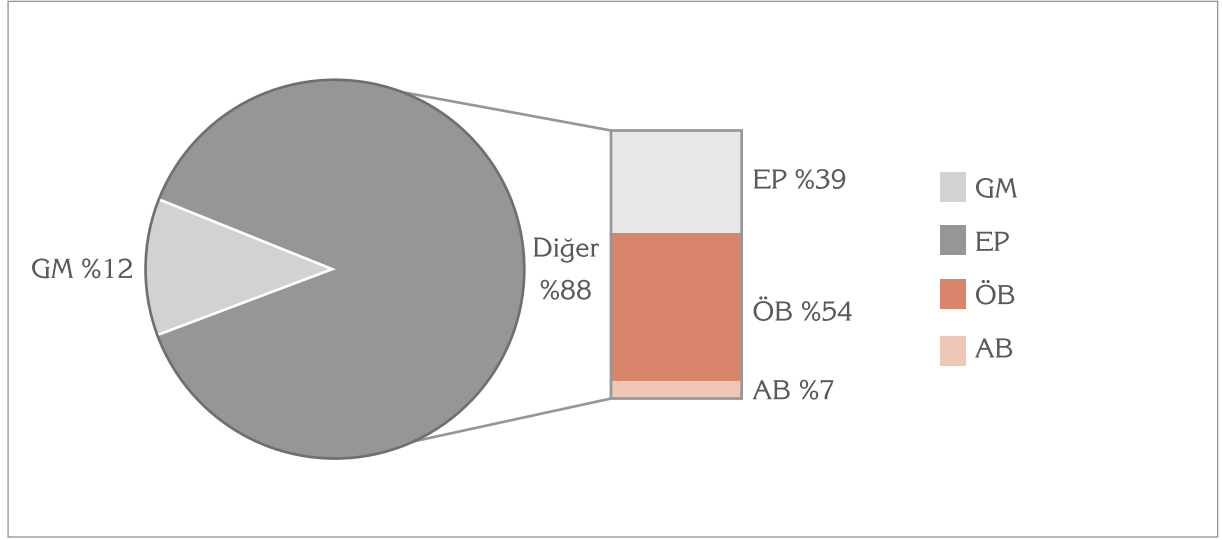
Tablo 4
Tüketime Göre Dağılımı

Tüketime Göre CO2 Dağılım (ton)		Yüzde (%)
Elektrik	513	31
Isınma	965	58
Araç Kullanımı	76	5
Uçak	100	6
Çekici	6	0.4
TOPLAM	1.660	100

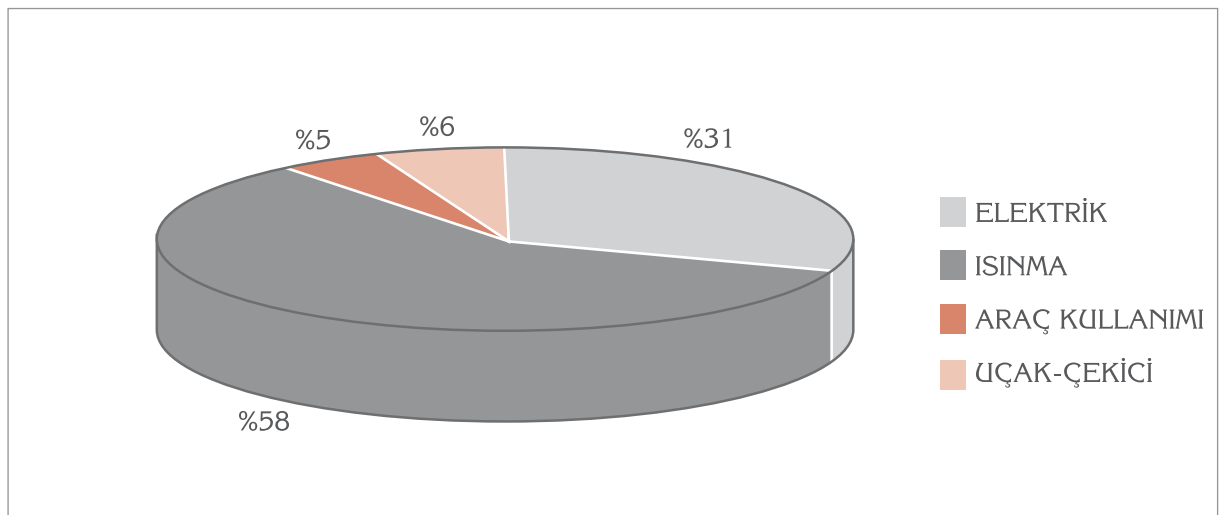
Tablo 5
Kişi Başı Saat Emisyon

	Personel			Çocuk			Gönüllü			Toplam Kişi Saat	Karbon Emisyonu (kg)	Kişi-Saat Başına Karbon Emisyonu (kg)
	Personel Sayısı	Toplam Çalışılan Gün Sayısı	Günlük Çalışma Saati	Toplam Çalışılan Saat	Çocuk Etkinlik Sayısı	Kişi Başı Etkinlik Sayısı	Toplam Saat	Gönüllü Etkinlik Sayısı	Kişi Başı Etkinlik Saati	Toplam Saat		
Eğitim Parkları	157	342	8	429.552	167.324	16	2.677.184	8.695	16	139.120	573.000	0,18
Öğrenim Birimleri	53	290	8	122.960	190.584	16	3.049.344	11.173	16	178.768	779.000	0,23
Ateşböcekleri	18	325	8	46.800	11.914	6	71.484	496	6	2.976	107.000	0,15
					47.064	12	564.768	1.961	12	23.532		
Toplam	228	957		599.312	416.886		6.362.780	22.325		344.396	1.459.000	0,20
Genel Merkez	51	251	8	102.408						102.408	201.000	1,96
GENEL TOPLAM											1.660.000	0,23

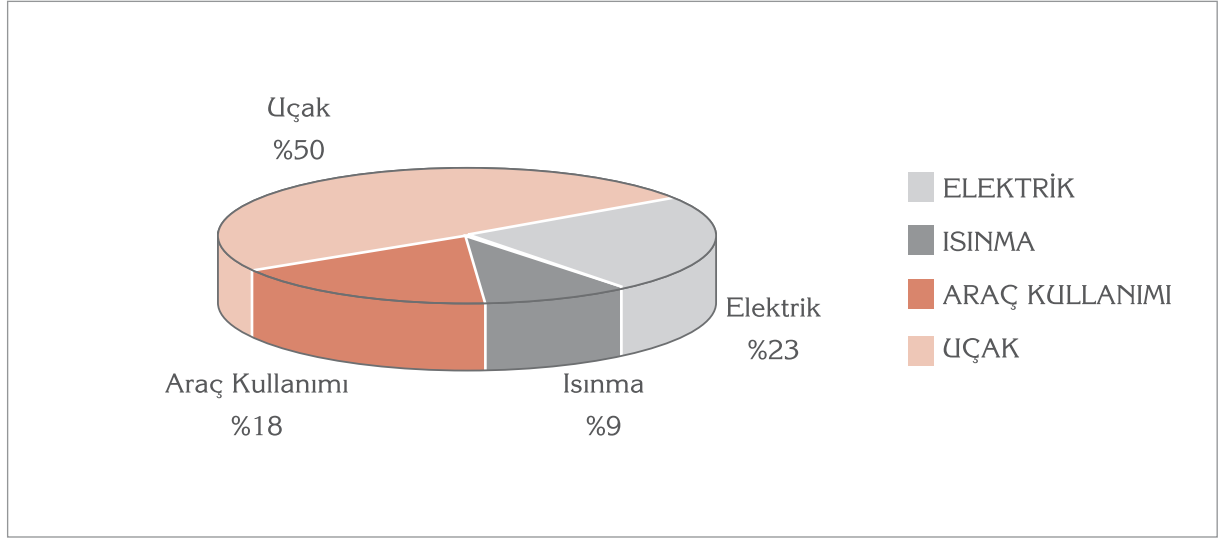
Şekil 1
TEGV Karbon Emisyonu

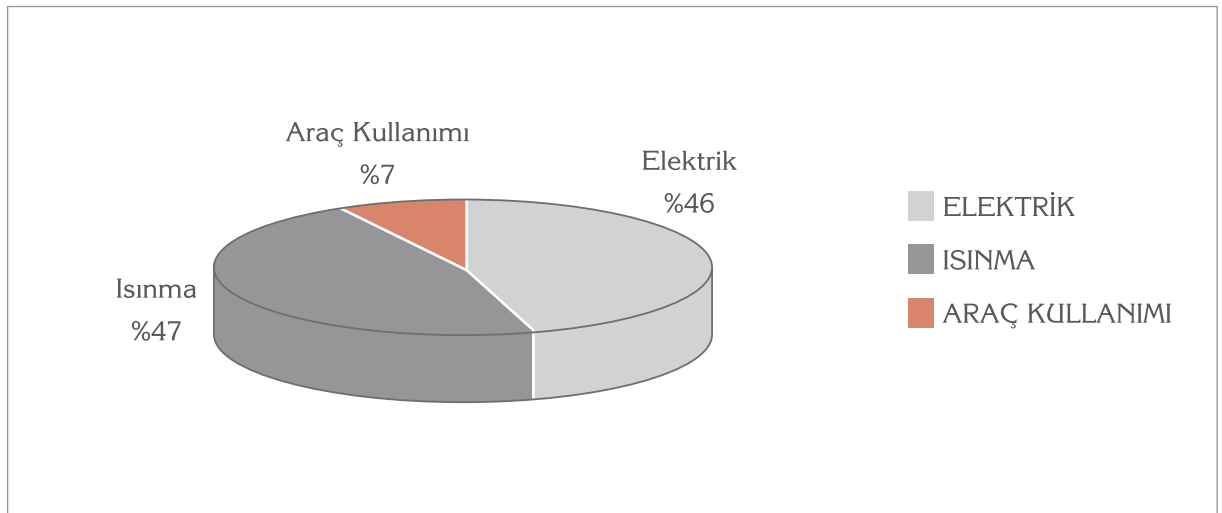
Şekil 2
Tüketime Göre Dağılım

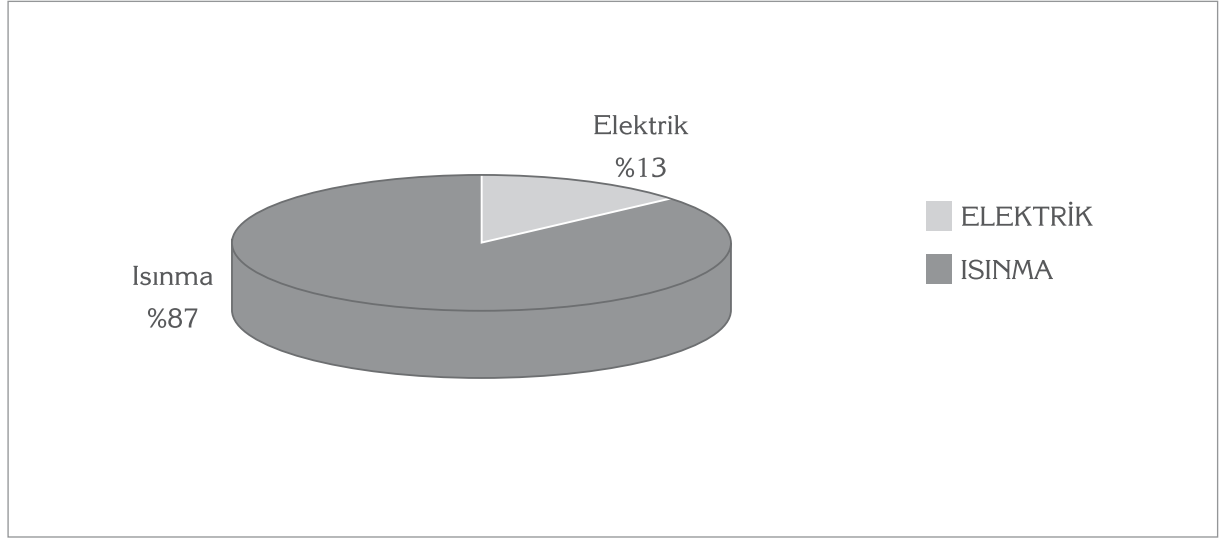
Şekil 3
Genel Merkez Karbon Emisyonu

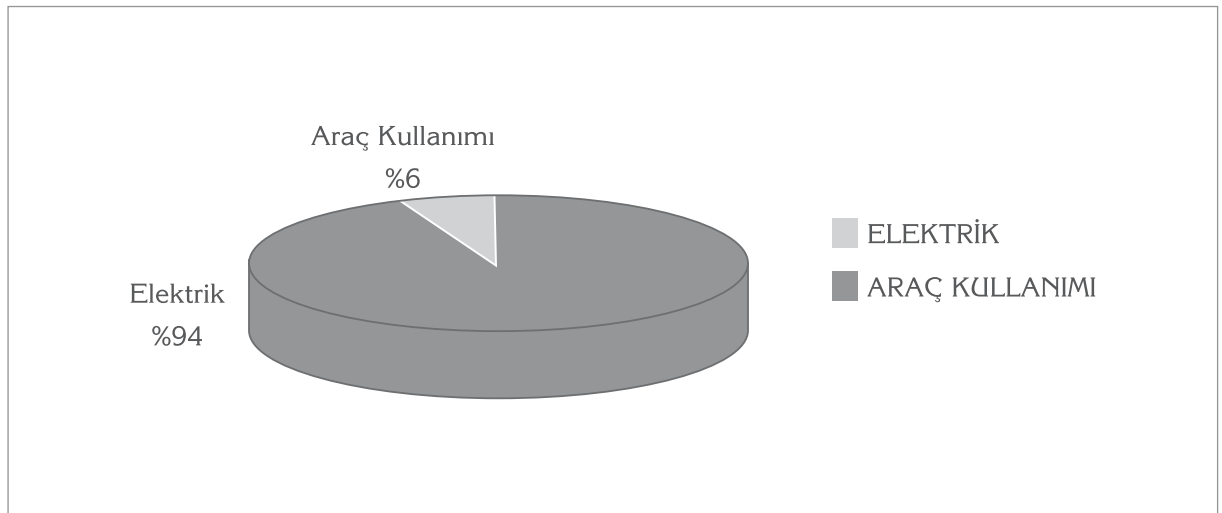
Şekil 4
Eğitim Parkları Karbon Emisyonu

Şekil 5
Öğrenim Birimleri Karbon Emisyonu

Şekil 6
Ateşböcekleri Karbon Emisyonu

Bir çocuk değişir, Türkiye değişir.